

Προτροπή εἰς μετάνοιαν. Καὶ πῶς τὸ θέλημα τῆς σαρκὸς τῷ θελήματι τοῦ πνεύματος ἐνωθὲν θεοειδῆ τὸν ἄνθρωπον ἀπεργάζεται.

Κλαίω καὶ κατανύσσομαι, ὅταν τὸ φῶς μοι λάμπῃ
καὶ ἴδω τὴν πτωχείαν μου καὶ γνῶ τὸ ποῦ ὑπάρχω
καὶ ποῖον κόσμον κατοικῶ θνητὸν θνητὸς ὑπάρχων,
καὶ τέρπομαι καὶ χαίρομαι, ὅταν κατανοήσω
5 τὴν ἐκ θεοῦ δοθεῖσάν μοι κατάστασιν καὶ δόξαν,
καὶ ἑμαυτὸν ὡς ἄγγελον στοχάζομαι κυρίου
ἀύλῳ τῷ ἐνδύματι ὄλον κεκοσμημένον.
ἡ οὖν χαρὰ τὸν πόθον μοι ἀνάπτει τοῦ διδόντος
καὶ ἀλλοιοῦντός με θεοῦ, ὁ πόθος δὲ δακρύων
10 ἀναβλυστάνει ποταμοὺς καὶ λαμπρύνει με πλέον.
ἀκούσατε οἱ εἰς θεόν, ὡς ἐγώ, ἁμαρτόντες,
σπουδάσατε καὶ δράμετε ἐν τοῖς ἔργοις εὐτόνως
καταλαβεῖν καὶ δράσασθαι πυρὸς αὐλοῦ ὕλην
(ὕλην δ' εἰπὼν τὴν θεῖαν σοι ἐδήλωσα οὐσίαν)
15 καὶ ἐξανάψαι τῆς ψυχῆς τὴν νοεράν λαμπάδα,
ἵνα γένησθε ἥλιοι λάμποντες ἐν τῷ κόσμῳ
καὶ μηδαμῶς ὀρώμενοι παρὰ τῶν ἐν τῷ κόσμῳ,
ἵνα γένησθε ὡς θεοὶ θεοῦ ὄλην τὴν δόξαν
ἐνδον ὑμῶν κατέχοντες ἐν δύο ταῖς οὐσίαις,

1 Act. 12, 7 5 cf. Ioh. 7, 18 6 Matth. 1, 20; 2, 9; cf. Act. 5, 19 11 cf. Luc. 15, 18. 21 12 cf. 1 Cor. 9, 24; Hebr. 12, 1 16 Matth. 13, 43; cf. etiam Phil. 2, 15 et Matth. 5, 16 19sq. cf. Rom. 7, 14—8, 29; cf. etiam Eph. 2, 3

E PN(M)DA1 T(O)Z

titulus: τοῦ αὐτοῦ tit. praemisit A1 solus

1 ὅτ᾿αν (sic) E 4 de forma χαίρομαι v. infra p. 496 5 post δόξαν levius interpunxi et 6 στοχάζομαι cum omnibus codd. scripsi, quod verbis τέρπομαι et χαίρομαι (4) coordinatum esse videtur; an est στοχάζομαι scribendum (ab ὅταν 4 pendens) sine signo interpunctionis post δόξαν? 10 ἀναβλυστάνει PD 13 αὐλον PD ad ὕλην relatum 14 totum versum cum A1 in parenthesi posui

- 20 διπλαῖς πάντως ταῖς φύσεσι, διπλαῖς ταῖς ἐνεργείαις,
διπλοῖς καὶ τοῖς θελήμασι, καθὼς βοᾷ ὁ Παῦλος·
ἄλλο καὶ γὰρ τὸ θέλημα σαρκὸς ῥευστῆς ὑπάρχει,
ἕτερον δὲ τοῦ πνεύματος καὶ ἄλλο τῆς ψυχῆς μου,
πλήν οὐ τριπλοῦς ἀλλὰ διπλοῦς ὡς ἄνθρωπος ὑπάρχω·
- 25 ἡ ψυχὴ μου συνδέεται ἀρρήτως τῇ σαρκί μου,
πλήν οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτοῦ ἕκαστον καταλλάτλων,
οἶον φαγεῖν τε καὶ πιεῖν, οἶον τὸ καθευδῆσαι,
ἃ καὶ σαρκὸς θέλημα χοῖκὸν εἶναι λέγω·
ἐπεὶ δὲ πάλιν χωρισθὲν ψυχῆς οὐδὲν τοιοῦτον ζητεῖ,
- 30 ἀλλὰ νεκρὸν, ἀναίσθητον ὡσπερ πηλὸς τυγχάνει,
τὸ πᾶν ψυχῆς εἶναι δοκῶ ἐν θέλημα ἀνθρώπου·
ὁ οὖν τῷ θεῷ πνεύματι τὸ ἴδιον ἐνώσας
θεοειδῆς ἐγένετο Χριστὸν λαβὼν ἐν στέρνοις,
χριστιανὸς ἀπὸ Χριστοῦ Χριστὸν μεμορφωμένον
- 35 ἔχων ἐν ἑαυτῷ πάντως τὸν ἄληπτον καὶ μόνον,
τὸν ἄληθῶς ἀπρόσιτον τοῖς ποιήμασι πᾶσιν
ἀλλ', ὡς φύσις ἀμόλυντε, οὐσία κεκρυμμένη,
φιλανθρωπία ἄγνωστε τοῖς πλείοσιν ἀνθρώποις,
ἔλεος οὐχ ὀρώμενον τοῖς ἀφρόνως βιοῦσιν,
- 40 οὐσία ἀναλλοίωτε, ἄτμητε, τρισαγία,

21sq. cf. 1 Cor. 2, 14—3, 4; 15, 44sq.; Gal. 5, 17; cf. etiam Ioh. 1, 13 et 1 Tim. 3, 16
26 cf. 1 Cor. 10, 24 29sq. cf. Iac. 2, 26 34 Gal. 4, 19

E PN(M)DA₁ T(O)Z

20 ταῖς alt. om. D 22 καὶ om. PD 26 οὐ (ex coniect.?) PD recte: οὖν cett. ad
sensum cf. vv. 29—31 27 τε fere evanuit in T 28 versus una syllaba iam in
archetypo caruisse videtur; nonnulli decapentasyllabum restituere conati sunt suo
quisque modo: ἄττα (pro ἄ) atticissans scripsit A₁ τὸ ante θέλημα add. E (quod
constructioni sententiae renititur) pluralem θελήματα χοῖκὰ adhibuit Z (sed for-
mam singularis vv. 22sq. et 29 defendit) fort. est ἄπερ pro ἄ in init. v. m. c.
scribendum 29—30 χωρισθὲν et νεκρὸν, ἀναίσθητον ad σῶμα spectant (constructio
ad sensum), non ad ἕκαστον v. 26 29 duae syllabae redundant in text. recepto,
quem archetypus praeuisse videtur; verbum ζητεῖ ante ἀλλὰ v. sequ. collocant m. c.
EA₁ (cf. infra) 30 νεκρὸν m. c. om. A₁ (cf. ad 29) vv. 30—31 ita conformat
E, qui nonnullis verbis additis unum versus post mutatum v. 31 inseruit: ζητεῖ
ἀλλὰ νεκρὸν ἀναίσθητον τυγχάνει (v. duabus syllabis caret) | ὡσπερ πηλὸς (haec
duo verba e v. praeced. huc transposita) τὸ πᾶν ψυχῆς εἶναι δοκῶ ἀνθρώπου | ἐν θέ-
λημα (e v. praec. ubi verba omissa sunt) καὶ οὐ διπλοῦν οὐδὲ τριπλοῦν ὑπάρχ(ει)
(sed haec verba interpolata sensui vv. 29—31 non satisfaciunt) 33 Χριστὸν:
θεὸν D 36 ἐπαληθῶς PND 39 βιοῦσι A₁TZ 40 ἀναλλοίωτος TZ

φῶς ἀπλοῦν καὶ ἀνείδειον, ἀσύνθετον εἰς ἅπαν,
 ἀσώματον, ἀχώριστον, ἄληπτον πάσῃ φύσει,
 πῶς καθωράθης ὡς ἐγώ, ἐγνώσθης τοῖς ἐν σκότει
 καὶ ἐκρατήθης ἐν χερσὶ μητρὸς σου τῆς ἁγίας
 45 καὶ ἐδεσμεύθης ὡς φονεύς, ἔπαθες ὡς κακοῦργος
 σωματικῶς, ὡ βασιλεῦ, θέλων πάντως με σῶσαι
 καὶ πάλιν ἐπαναγαγεῖν εἰς παράδεισον δόξης;
 τοῦτο οἰκονομία σου, τοῦτο ἡ παρουσία,
 τοῦτο ἡ εὐσπλαγχνία σου καὶ ἡ φιλανθρωπία,
 50 ἡ γενομένη δι' ἡμᾶς πάντας ἀνθρώπους, λόγε,
 πιστοῦς, ἀπιστοῦς, ἔθνικούς, ἁμαρτωλούς, ἁγίους·
 κοινὴ γὰρ πάντων γέγονεν ἡ ἐπιφάνειά σου
 σωτηρία καὶ λύτρωσις ζώντων καὶ τῶν θανόντων·
 τὸ δὲ κρυπτῶς γινόμενον ἐν ἐμοὶ τῷ ἀσώτῳ
 55 καὶ μερικῶς τελούμενον ἐν γνωστῇ ἀγνώστῳ
 (γνωστῇ μὲν πάντως παρ' ἐμοί, ἀγνώστῳ δὲ τοῖς ἄλλοις)
 ποία γλῶσσα λαλήσειε, ποῖος νοῦς ἐρμηνεύσει,
 ποῖος λόγος ἐκφράσειεν, ἵνα καὶ χεῖρ μου γράψῃ;
 φρικτὸν γὰρ ὄντως, δέσποτα, φρικτὸν καὶ ὑπὲρ λόγον,
 60 ὅτι ὁράται μοι τὸ φῶς, ὃ ὁ κόσμος οὐκ ἔχει,
 καὶ ἀγαπᾷ με ὁ μὴ ὦν ἔνδον τούτου τοῦ κόσμου
 καὶ ἀγαπᾷ τὸν μηδαμοῦ ὄντα ἐν ὀρωμένοις·
 ἐπὶ τῆς κλίνης κάθημαι ἔξωθεν ὦν τοῦ κόσμου,
 καὶ μέσον ὦν τῆς κέλλης μου τὸν ἔξωθεν τοῦ κόσμου
 65 ὄντα τε καὶ γενόμενον βλέπω, ᾧ καὶ ὀμιλῶ
 (εἰπεῖν δὲ τόλμα!) καὶ φιλῶ, φιλεῖ με καὶ ἐκεῖνος·
 ἐσθίω, τρέφομαι καλῶς μόνῃ τῇ θεωρίᾳ

45sq. 2 Tim. 2, 9; cf. 1 Petr. 2, 21 et Matth. 26, 55 50sq. 1 Tim. 2, 4 53 Act. 10,
 42; Rom. 14, 9; 2 Tim. 4, 1; 1 Petr. 4, 6 57sq. cf. supra hy. XI, 31 sqq.

E PN(M)DA₁ T(O)Z

41 φῶς ἀπλοῦν καὶ: φῶς ἐν ἀπλοῦν E 43 σκότει: κόσμῳ in text. et σκότει in marg. ea-
 dem manu scripsit N 45 ἐδεσμήθης PND (fortasse propter ἐκρατήθης v. antecedentis)
 53 σωτηρία: ἀπαλλαγὴ m. c. A₁ καὶ τῶν: τε καὶ D θανόντων ND 54
 κρυπτὸν N γενόμενον D 56 γνωστῇ μὲν: γνωστῇ δὲ N ἀγνώστῳ: ἀγνω-
 στος N 57 λαλήσειεν E ἐρμηνεύσει A₁ 58 ἐκφράσει Z 61 τοῦ κόσμου
 τούτου invert. M (de N non constat) 62 totum versus propter homoeocatacrcton
 (v. 61) om. PND vv. 63—64 inter se commutat N (propter homoeoteleuton ?)
 63 totum versus bis exaravit T ἔξωθεν ὦν τοῦ κόσμου: ἔξω τοῦ κόσμου πέλων
 E (var. lect. ?) 64 μέσω ὦν (sic) E 65 ὄντα τε καὶ — ᾧ καὶ ὀμιλῶ: ὄντα
 βλέπω καὶ ὀμιλῶ ὑπάρχοντα ἀρρήτως m. c. E 66 parenthesin indicavi τόλμα:
 τόλμη E: τολμῶ N ἐκεῖνο D

- καὶ συνενούμενος αὐτῷ οὐρανοὺς ὑπερβαίνω·
καὶ τοῦτο οἶδα ἀληθὲς καὶ βέβαιον ὑπάρχειν,
70 τὸ ποῦ τὸ σῶμα τότε δὲ ὑπάρχει, οὐ γινώσκω·
οἶδα, ὅτι κατέρχεται ὁ ὑπάρχων ἀκίνητος,
οἶδα, ὅτι ὁρᾶταί μοι ὁ τυγχάνων ἀόρατος,
οἶδα, ὁ πάσης κτίσεως ἀποκεχωρισμένος
ἔνδον αὐτοῦ λαμβάνει με καὶ ἐν ἀγκάλαις κρύπτει
75 καὶ ἐκ παντὸς εὐρίσκομαι ἔξω τότε τοῦ κόσμου·
ἐγὼ δὲ πάλιν ὁ βροτὸς καὶ μικρὸς ἐν τῷ κόσμῳ
ἐντὸς μου ὄλον καθορῶ τὸν ποιητὴν τοῦ κόσμου
καὶ οἶδα, ὡς οὐ θνήσκωμι ἔνδον ζωῆς τυγχάνων
καὶ ὄλην ἔχων τὴν ζωὴν βλυστάνουσαν ἐντὸς μου·
80 ἐν τῇ καρδίᾳ μου ἐστίν, ἐν οὐρανῷ δ' ὑπάρχει,
ὥδε κάκει ὁρᾶταί μοι ἐπίσης ἀπαστράπτων·
ὅπως δὲ ταῦτα γίνονται, πῶς ἂν καλῶς νοήσω;
πῶς δ' ἐξειπεῖν σοι δυνηθῶ, ὅσα νοῶ καὶ βλέπω;
εἰσὶ γὰρ ὄντως ἀφθεγκτα καὶ ἄρρητα εἰς ἅπαν,
85 ἃ ὀφθαλμὸς οὐχ ἑώρακεν, οὐκ ἀκήκοεν οὐς δέ,
ἐπὶ καρδίαν δὲ ποτε οὐκ ἀνέβη σαρκίνην.
εὐχαριστῶ σοι, δέσποτα, ὅτι ἠλέησάς με
καὶ δέδωκας ἰδέσθαι με ταῦτα καὶ οὕτως γράψαι
τοῖς μετ' ἐμὲ κηρῦξαι τε τὴν σὴν φιλανθρωπίαν,
90 ἵνα καὶ νῦν μυηθῶσι λαοί, φυλαὶ καὶ γλῶσσαι,
ὅτι τοὺς πάντας ἔλεεις θερμῶς μετανοοῦντας
ἴσον τοῖς ἀποστόλοις σου καὶ πᾶσι τοῖς ἁγίοις

68sq. cf. 2 Cor. 12, 2 78 2 Cor. 5, 4 79 1 Ioh. 5, 12; cf. Gal. 2, 20 85sq. 1 Cor. 2, 9 90 cf. Apoc. 14, 6; Dan. 6, 19

E PN(M)DA1 T(O)Z

69 ἀληθῶς E ὑπάρχει ND 70 τότε: τότε A1 71 ὁ ὑπάρχων ἀκίνητος PNDT; nonnulli metrum restituere conati sunt: ὁ ἀκίνητος πέλων E: ἀκίνητος ὁ πέλων A1: ὁ ἀκίνητος ὑπάρχων Z sed versus iam in archetypo hypercatalectus fuisse videtur; cf. Prolegg. p.CCCL 72 ὁ τυγχάνων ἀόρατος PNDT: ὁ ἀθεώρητός γε A1: ὁ ἀόρατος (cum synhizesi inter ὁ et ἀ-?) τυγχάνων Z (ambo m. c.) ordinem verborum totius versus hoc modo m. c. mutavit E: οἶδα γὰρ ὁ ἀόρατος ὁρᾶται μοι τυγχάνων (quod sensui non satisfacit) ad metrum cf. supra ad v. 71 73 ὅτι post οἶδα habent DZ ex v. 71 et 72 huc detrusum 75 ἐκ om. D 79 ἔχω PD 82 γίνονται Z 84 καὶ ἄρρητα om. TZ 85 ἃ ὀφθαλμὸς οὐχ ἑώρακεν: καὶ ἃ οὐκ εἶδεν ὀφθαλμὸς E: ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ ἔβλεψε A1 (ambo m. c.) 86 δέποτε Z 88 οὕτω Z 90 μυηθῶσι: μῆσωνται (sic) m. c. A1 91 μετανοοῦντας: τοὺς μεταγόνοντας A1TZ 92 ἴσως A1TZ

εὐεργετεῖς τε καὶ τιμᾶς καὶ δοξάζεις, θεέ μου,
 ὡς μετὰ πόθου σὲ πολλοῦ ἐκζητοῦντας καὶ φόβου
 95 καὶ πρὸς σὲ μόνον βλέποντας τὸν ποιητὴν τοῦ κόσμου,
 ᾧ πρέπει δόξα καὶ τιμὴ, κράτος, μεγαλωσύνη,
 ὡς βασιλεῖ τε καὶ θεῷ τοῦ παντός καὶ δεσπότῃ
 νῦν καὶ ἀεὶ διὰ παντός εἰς αἰῶνας αἰώνων·
 ἀμήν.

E PN(M)DA1 T(O)Z

93 καὶ δοξάζεις: δοξάζεις τε A1 96 καὶ om. T 98 αἰώνων ante εἰς αἰῶνας
 traiecit A1

subscriptio stichometrica: στίχοι 4θ' E: στίχοι 4η' P: nulla subscriptio in cett.